2025/2022

3.10.2025.

PADOMES LĒMUMS (ES) 2025/2022

(2025. gada 2. oktobris)

par to, lai Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Marokas Karalisti par grozījumu izdarīšanu 1. un 4. protokolā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumam par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar 218. panta 5. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Padome 2025. gada 10. septembrī pilnvaroja Komisiju sākt sarunas ar Marokas Karalisti par Nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Marokas Karalisti par grozījumu izdarīšanu 1. un 4. protokolā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumam par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses.

(2) Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgums par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses [1] ("asociācijas nolīgums"), stājās spēkā 2000. gada 1. martā.

(3) Eiropas Savienības Tiesa ("Tiesa") 2016. gada 21. decembra spriedumā lietā C-104/16 P [2] precizēja, ka asociācijas nolīgums attiecas tikai uz Marokas Karalistes teritoriju un neietver Rietumsahāru, kas ir teritorija, kurai nav savas pārvaldes un kura ir atšķirīga no Marokas Karalistes.

(4) Lai izveidotu juridisko pamatu asociācijas nolīgumā noteikto tarifa preferenču piešķiršanai Rietumsahāras izcelsmes precēm, Eiropas Savienība un Marokas Karaliste noslēdza nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā par grozījumu izdarīšanu asociācijas nolīguma 1. un 4. protokolā [3] ("nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā"), kas tika parakstīts 2018. gada 25. oktobrī. Nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā tika apstiprināts ar Padomes Lēmumu (ES) 2019/217 [4].

(5) Pēc Tiesas 2024. gada 4. oktobra sprieduma apvienotajās lietās C-779/21 P un C-799/21 P [5] Lēmums (ES) 2019/217 zaudēs spēku 2025. gada 4. oktobrī.

---

[1] OV L 70, 18.3.2000., 2. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2000/204/oj.

[2] Tiesas 2016. gada 21. decembra spriedums lietā C-104/16 P Eiropas Savienības Padome / *Front populaire pour la libération de la saguia-el-hamra et du rio de oro (Front Polisario)*, ECLI:EU:C:2016:973.

[3] Nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Marokas Karalisti par grozījumu izdarīšanu 1. un 4. protokolā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumam par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses (OV L 34, 6.2.2019., 4. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2019/217/oj).

[4] Padomes Lēmums (ES) 2019/217 (2019. gada 28. janvāris) par to, lai noslēgtu Nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Marokas Karalisti par grozījumu izdarīšanu 1. un 4. protokolā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumam par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses (OV L 34, 6.2.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2019/217/oj).

[5] Tiesas 2024. gada 4. oktobra spriedums apvienotajās lietās C-779/21 P un C-799/21, Eiropas Komisija un Eiropas Savienības Padome / *Front populaire pour la libération de la Saguia el-Hamra et du Rio de oro (Polisario Front)*, ECLI:EU:C:2024:835.

(6) Ir svarīgi nodrošināt, ka tirdzniecības plūsmas, kas ir attīstījušās gadu gaitā, netiek traucētas un ka Rietumsahāras izcelsmes precēm tiek piemērotas tarifa preferences saskaņā ar asociācijas nolīgumu, vienlaikus pilnībā ievērojot nosacījumus, kas izklāstīti Tiesas spriedumā apvienotajās lietās C-779/21 P un C-799/21 P.

(7) Komisija secīgos Komisijas dienestu darba dokumentos ir paudusi viedokli, ka tarifa preferenču attiecināšanai uz Rietumsahāras izcelsmes ražojumiem ir tieša ietekme uz konkrētu lauksaimniecības un zivsaimniecības produktu nozari Rietumsahāras teritorijā. Piemērojot nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā, no eksportētajiem produktiem 590 miljonu EUR apmērā 2022. gadā tika ietaupīti muitas nodokļi 44,4 miljonu EUR apmērā.

(8) Spriedumā apvienotajās lietās C-779/21 P un C-799/21 P Tiesa nosprieda, ka jebkuram nolīgumam ar Marokas Karalisti, kurš skar Rietumsahāru, ir jāsaņem Rietumsahāras tautas piekrišana. Tiesa arī nosprieda, ka šāda piekrišana var tikt prezumēta ar nosacījumu, ka attiecīgais nolīgums nerada Rietumsahāras tautai jebkādu pienākumu un ka šī tauta saņem precīzu, konkrētu, būtisku un pārbaudāmu priekšrocību, kas izriet no dabas resursu izmantošanas Rietumsahāras teritorijā un kas ir proporcionāla minētās izmantošanas apmēram. Priekšrocību jāpapildina garantijām, ka minētā izmantošana notiek apstākļos, kuri atbilst ilgtspējīgas attīstības principam.

(9) Turklāt 2024. gada 4. oktobra spriedumā lietā C-399/22 ([6]) Tiesa precizēja, ka Rietumsahāras teritorija ir jāuzskata par atsevišķu muitas teritoriju Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr. 952/2013 ([7]) 60. panta un līdz ar to Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 ([8]) un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 ([9]) nolūkos attiecībā uz izcelsmes valsts norādīšanu minētajā teritorijā novāktu minēto produktu marķējumā, kur par šādu izcelsmes vietu var norādīt tikai Rietumsahāru.

(10) Komisija saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti Tiesas spriedumā apvienotajās lietās C-779/21 P un C-799/21 P, ir risinājusi sarunas par jaunu nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Marokas Karalisti par grozījumu izdarīšanu 1. un 4. protokolā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumam par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses ("jaunais nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā"), aizstājot nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā.

(11) Jaunais nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā divpusējās tarifa preferences, kas piešķirtas ar Asociācijas nolīgumu, attiecina arī uz ražojumiem, kuru izcelsme ir Rietumsahāras teritorijā un kurus kontrolē Marokas muitas iestādes.

(12) Atbilstīgi jaunajam nolīgumam vēstuļu apmaiņas veidā Asociācijas padome, kas izveidota ar asociācijas nolīgumu, tiks aicināta pieņemt lēmumu, ar ko groza Asociācijas nolīguma 4. protokolu par "noteiktas izcelsmes izstrādājumu" definīciju un administratīvās sadarbības metodēm, lai noteiktu noteikumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu minētā protokola piemērojamību Rietumsahāras izcelsmes ražojumiem un tirdzniecības turpināšanos, īpaši augļu un dārzeņu nozarē un zivsaimniecības nozarē.

([6]) Tiesas 2024. gada 4. oktobra spriedums, *Confédération paysanne / Ministre de l'Agriculture et de la Souveraineté alimentaire and Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique*, C-399/22, ECLI:EU:C:2024:839.

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013, 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

([9]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 543/2011 (2011. gada 7. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 piemērošanai attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari (OV L 157, 15.6.2011., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2011/543/oj).

(13) Turklāt, lai nodrošinātu skaidru atšķirību marķējumā starp Rietumsahāras izcelsmes augļu un dārzeņu nozares produktiem, kurus kontrolē Marokas muitas iestādes, no vienas puses, un tās pašas nozares Marokas izcelsmes produktiem, no otras puses, un lai nodrošinātu Savienības patērētāju pienācīgu informēšanu, jaunais nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā paredz, ka, importējot Savienībā Rietumsahāras izcelsmes augļus un dārzeņus, kurus kontrolē Marokas muitas iestādes, tos identificē ar norādi uz ražojuma izcelsmes reģionu, kā norādīts izcelsmes sertifikātā, kas pievienots minētajiem ražojumiem, tos importējot Savienībā. Turklāt jaunais nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā paredz, ka attiecībā uz svaigiem augļiem un dārzeņiem, kuru izcelsme ir Rietumsahārā un kurus kontrolē Marokas muitas dienesti, Savienība var piešķirt Marokas atbildīgajām iestādēm nepieciešamās atļaujas, lai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem izdotu sertifikātus par atbilstību Savienības tirdzniecības standartiem.

(14) Saskaņā ar Savienības deklarāciju, kas jāsniedz, parakstot jauno nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā, Savienība vispirms nodrošinās finansējumu reģionam, galveno uzmanību pievēršot tādām svarīgām nozarēm kā ūdens, tostarp apūdeņošana, enerģētika, cīņa pret pārtuksnešošanos un ūdens atsāļošana, ievērojot ilgtspējīgas attīstības principu. Puses īstenos jaunajā nolīgumā vēstuļu apmaiņas veidā paredzēto kopīgās novērtēšanas mehānismu. Vienlaikus Savienība pastiprinās humāno palīdzību Tindufas nometnēm. Minēto palīdzību novirzīs, izmantojot attiecīgos Savienības un Apvienoto Nāciju Organizācijas mehānismus, un to pārvaldīs vienādā humānās palīdzības pārvaldības veidā. Turklāt Komisija atbalstīs atbilstošas programmas tādās nozarēs kā izglītība, kultūra un prasmes.

(15) Saskaņā ar 153. punktu Tiesas spriedumā apvienotajās lietās C-779/21 P un C-799/21 P tiks izveidots regulāras uzraudzības mehānisms, ieskaitot kopīgas novērtēšanas mehānismu.

(16) Savienība atbalsta Apvienoto Nāciju Organizācijas centienus rast taisnīgu, ilgtspējīgu un savstarpēji pieņemamu politisku risinājumu, kas nodrošinātu Rietumsahāras iedzīvotājiem pašnoteikšanos saskaņā ar nolīgumiem, kuri ir saskaņoti ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos nostiprinātajiem principiem un mērķiem.

(17) Jaunais nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā būtu jāparaksta, ņemot vērā tā noslēgšanu vēlāk, un būtu jāapstiprina Savienības deklarācija, kas jāsniedz nolīguma parakstīšanas laikā.

(18) Jaunais nolīgums vēstuļu apmaiņas veidā būtu jāpiemēro provizoriski, kamēr tas nav stājies spēkā,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo tiek atļauts Savienībās vārdā parakstīt Nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Marokas Karalisti par grozījumu izdarīšanu 1. un 4. protokolā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumam par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses, ar noteikumu, ka tas tiks noslēgts ([10]).

2. pants

Ar šo Savienības vārdā tiek apstiprināta Eiropas Savienības deklarācija par Nolīgumu vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Savienību un Marokas Karalisti par grozījumu izdarīšanu 1. un 4. protokolā Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu nolīgumam par asociācijas izveidi starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Marokas Karalisti, no otras puses.

([10]) Nolīguma teksts publicēts OV L, 2025/2025, 3.10.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree/2025/2025/oj.

3. pants

Nolīgumu provizoriski piemēro saskaņā ar nolīgumu un, ņemot vērā tajā paredzētos paziņojumus, kamēr tiek pabeigtas procedūras, lai tas stātos spēkā.

4. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē, 2025. gada 2. oktobrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētāja

M. BJERRE